

«Эмтээх дорѳооннор»

Сыала: Оѳолорго эмтээх дорѳооннору билиһиннэри. Сөпкө тыһнарга үөрэти.

Тутгуллар тэрил: аудиодиск «Природа», хартыһналар, Хомурдуос.

Дьарык барыта:

1. - Дорооболорун, оѳолоор! Көрүн эрэ, ыалдьыттар кэлбиттэр. Эһиги хайдах дьарыктанаргытын көрө кэлбиттэр.
 - Биһиги бүгүн аптаах тыаѳа куулэйдии барыахпыт. (музыка тыаһыр. Аптаах тыанан күүлэйдээһин. Бытааннык хаамабыт, оѳолор аптаах тыанан күүлэйдии сылдыбалларын курдук сананаллар.
 - Муннубутунан тыһнабыт.
- 2.- Чэ эрэ, оѳолоор, айылѳа көтөрдөрүн ааттаан эрэ.
 1. Турааѳы үтүктүөххэ («кар-кар»).
 2. Хаастар көттүлэр («га-га-га»).
 3. Ыраах халаанга аист көтөн иһэр (ш -ш)
 4. Туруйалар көтөллөр (у-у-у)
 5. Эһиэ кэлэн чоппуускалары сиэри гыммыт.
 6. Чыычаахтар көттүлэр.
 7. Мунан хааллыбыт (Ой Дуораана)
3. – Оѳолоор, ой дуораана биһигитини дьиэбитигэр аѳалла. Чэ, сынһана таарыа ырыата ыллыахайын. Билигин «Столб достоинства» эрчиһиһитин онорон көрдөрүөххэ. Хайдах этэй, оѳолоор?
 - Көнөтүк турдубут, санныбытын көннөрдүбүт, туох баар былчыннарбытын оонһоттубут уонна кыайыылаахтар курдук турдубут. Ыллыырга бэлэм буоллубут.
- 4.– Оѳолоор, тыаттан ким ыһыран таһаарбытай (Ой Дуораана).
 - Биһиги кинини үтүктэн нууччалыы «На птичьем дворе» ыллыаххайын. Бастаан бытааннык, онтон түргэнник.
- 5.– Оѳолоор, истин эрэ, туох тыаһырыый? (Хомурдуос көтөн кэлэр).
 - Дорооболорун, оѳолоор! Ж-ж-ж! Мин тыаттан көтөн кэллим. Мин истибитим, эһиги сотору – сотору ыалдьаннит десады олус көтүтэр эбикиит. Ол иһин, эһиэхэ эмтээх ырыаны үөрэтэ кэллим. Мин күнү быһа ити ырыаны ыллыы сылдыабын, ол иһин күөмэйим да ыалдыбат, сөтөл да сыстыбат.
 - Илиһитин куемэйбитигэр уурдубут уонна хомурдуос ырыатын ыллыыбыт. (Жжжж) күөмэйбит иһигириир дуо?
 - Онтон илиһитин күөмэйбитигэр уган массаажтыыбыт дуо? (Суох).
 - Саамай сөпкө этэбит. Ыарыйдаһытына ис органһытын илиһитинэн кыайан массаажтаабаккыт. Онтон ыллаатаһытына ис органнаргыт бэйэтэ массаажтанар, «Ж» эрэ дорѳоонно буолбакка, атын дорѳооннорго эмиэ . («а», «ы», «у», «у», «э», «й», «з», о.д.а.)
 - Убаастабыллаах хомурдуос, эн - дорѳоону үөрэттин, биһиги эн ырыаѳын олус үчүгэйдик ыллыыр буоллубут. Уонна эйиһин кытта хомурдуос оонһуубутун оонһуохпутун баѳарабыт.
6. Тумук. – Бүгүһнү дьарыкка биһиги эмтээх дорѳоонноруу кытта билиһитит. Кинилэр биһигитини эмиэ эһиһир свойстволаахтар. Ол иһин биһиги мантан ыла бу эмтээх дорѳооннору ыарыйдаһытына ыллыы сылдыахтаахпыт. Доруобай буолун!

